یادداشت

سهام‌داری مشترک؛ گام نهایی در اصلاح صندوق‌های بازنشستگی

محمد حاجعلی: صندوق‌های بازنشستگی در سال‌های اخیر با چالش‌های بزرگی مانند کاهش منابع مالی، عدم شفافیت و کاهش اعتماد عمومی مواجه بوده‌اند. برای عبور از این بحران، یک مسیر چهارمرحله‌ای پیشنهاد شده که تاکنون سه گام آن بررسی شده است: شفافیت اطلاعاتی، مشارکت ذی‌نفعان از طریق کارگروه‌های مشورتی و اعطای حق رأی به اعضا در تصمیم‌گیری‌های کلیدی. اکنون نوبت به گام نهایی و تکمیل‌کننده این مسیر می‌رسد: اصلاح حکمرانی و ایجاد مدل سهام‌داری مشترک برای اعضا در کنار صندوق‌ها در سرمایه‌گذاری‌ها. امروز بسیاری از تصمیمات کلیدی صندوق‌های بازنشستگی در دایره‌ای محدود از مدیران اتخاذ می‌شود، بدون آنکه ذی‌نفعان اصلی یعنی شاغلان و بازنشستگان نقشی در این فرایند داشته باشند. این ساختار بسته، علاوه‌بر کاهش شفافیت، منجر به تصمیمات پرریسک و ناکارآمد شده است. اصلاح حکمرانی صندوق‌ها مستلزم دو تغییر بنیادین است: نخست، بازنگری در ساختار مدیریتی و ترکیب هیئت‌مدیره برای افزایش پاسخ‌گویی و شفافیت؛ و دوم، مشارکت مستقیم اعضا در سرمایه‌گذاری‌ها از طریق سهام‌داری مشترک.

سهام‌داری مشترک: ایجاد حس مالکیت و افزایش مسئولیت‌پذیری

در مدل سنتی، سرمایه‌گذاری‌های صندوق‌های بازنشستگی توسط مدیران انجام می‌شود و اعضا هیچ سهمی از این سرمایه‌گذاری‌ها ندارند. اما در مدل سهام‌داری مشترک، بخشی از دارایی‌های صندوق به صورت سهام به ذی‌نفعان تخصیص داده می‌شود. این اقدام چندین مزیت کلیدی دارد:

۱. افزایش شفافیت و نظارت: وقتی اعضا به عنوان سهام‌دار در کنار صندوق قرار گیرند، انگیزه بیشتری برای نظارت بر عملکرد آن خواهند داشت. این موضوع باعث می‌شود مدیران پاسخ‌گویی بیشتری نسبت به تصمیمات اقتصادی خود داشته باشند.

۲. تقویت حس مالکیت در میان اعضا: زمانی که بازنشستگان و شاغلان مالک بخشی از دارایی‌های صندوق باشند، احساس تعلق بیشتری خواهند داشت و برای بهبود عملکرد آن تلاش خواهند کرد.

۳. کاهش فساد و سوءمدیریت: با افزایش مشارکت اعضا در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری، امکان اتخاذ تصمیمات نادرست و پرریسک کاهش می‌یابد؛ چراکه ذی‌نفعان مستقیم بر منافع خود نظارت خواهند داشت.

راهکارهای اجرائی برای پیاده‌سازی سهام‌داری مشترک

اجرای این مدل نیازمند اصلاحات ساختاری و قانونی است. برخی از اقدامات کلیدی در این زمینه عبارت‌اند از:

اصلاح قوانین و اساسنامه‌های صندوق‌ها: بسیاری از صندوق‌های بازنشستگی براساس ساختارهای سنتی اداره می‌شوند که جایگاهی برای سهام‌داری مشترک ذی‌نفعان در نظر نگرفته‌اند. اصلاح این قوانین و ایجاد مکانیسم‌های قانونی جدید ضروری است.

ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک: یکی از روش‌های عملی برای مشارکت اعضا، ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری است که بخشی از دارایی‌های صندوق‌های بازنشستگی را در اختیار اعضا قرار دهد. این مدل می‌تواند به صورت صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF) یا سایر ابزارهای مالی طراحی شود.

آموزش و فرهنگ‌سازی برای ذی‌نفعان: برای آنکه اعضا بتوانند به طور مؤثر در این فرایند مشارکت کنند، لازم است درک درستی از مفاهیم اقتصادی و مالی مرتبط با صندوق‌های بازنشستگی داشته باشند. برگزاری دوره‌های آموزشی و ارائه گزارش‌های شفاف از عملکرد صندوق‌ها می‌تواند این آگاهی را افزایش دهد. اجرای مدل سهام‌داری مشترک، هرچند اقدامی ضروری و مؤثر است، اما بدون چالش نخواهد بود. مقاومت مدیران سنتی که به شیوه‌های بسته تصمیم‌گیری عادت کرده‌اند، یکی از موانع اصلی است. برای غلبه بر این چالش، ایجاد قوانین الزام‌آور و مشوق‌های اقتصادی برای مدیران می‌تواند مؤثر باشد. همچنین برخی از اعضا ممکن است به دلیل پیچیدگی‌های مالی، قادر به مدیریت صحیح دارایی‌های خود نباشند. راه‌حل این موضوع، ایجاد کمیته‌های مشورتی تخصصی و ارائه ابزارهای مالی ساده و شفاف است تا امکان مشارکت آگاهانه فراهم شود. سهام‌داری مشترک، نه‌تنها گامی در راستای افزایش شفافیت و اعتماد عمومی است، بلکه موجب می‌شود تصمیمات صندوق‌ها با درنظرگرفتن منافع واقعی اعضا اتخاذ شود. این اقدام، در کنار سه مرحله پیشین، مسیر اصلاحات را تکمیل خواهد کرد. فقط زمانی می‌توان امید داشت که صندوق‌های بازنشستگی از بحران‌های جاری عبور کنند که ذی‌نفعان، نه‌فقط نظاره‌گر، بلکه سهام‌دار و تصمیم‌گیرنده باشند. این همان تغییر بنیادینی است که آینده نظام بازنشستگی کشور را تضمین خواهد کرد.

خبر

خیز دوباره طلا

قیمت طلا در معاملات روز جمعه بازار جهانی، با توجه به برنامه‌های رئیس‌جمهور آمریکا برای اعمال تعرفه‌های متقابل و افزایش نگرانی‌ها از جنگ تجاری جهانی، ثابت ماند و به سمت ثبت هفتمین افزایش هفتگی متوالی پیش رفت. به گزارش ایسنا، بهای هر اونس طلا برای تحویل فوری، در ساعات اولیه معاملات روز جاری، جایگاه خود را در دوهزارو ۹۲۷دلارو ۵۰ سنت حفظ کرد. این فلز ارزشمند سه‌شنبه هفته جاری، رکورد دوهزارو ۹۴۲دلارو ۷۰ سنت را ثبت کرده بود. بهای هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا، با ۰.۴ درصد افزایش، به دوهزارو ۹۵۶دلارو ۳۰ سنت رسید. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، روز پنجشنبه، تیم اقتصادی خود را موظف کرد برنامه‌هایی برای تعرفه‌های متقابل بر کشورها ارائه کنند که شامل چین، ژاپن، کره جنوبی و اتحادیه اروپا می‌شود. آجی کدیا، مدیر شرکت «کِدیا کامادیتیز» در بمبئی، گفت محرک اصلی قیمت طلا در هفته جاری، تصمیم ترامپ برای اعمال تعرفه‌های متقابل بود که نگرانی‌های جنگ تعرفه‌ای را ایجاد می‌کند و می‌تواند بر اقتصادهای جهانی تأثیر بگذارد. پس از گزارش تورم روز چهارشنبه که نشان داد قیمت‌های مصرف‌کننده آمریکا با سریع‌ترین روند در ۱.۵ سال افزایش یافته است، داده‌های روز پنجشنبه حاکی از آن بود که شاخص قیمت تولیدکننده آمریکا در ژانویه، افزایش زیادی را تجربه کرد. داده‌های شاخص قیمت تولیدکننده آمریکا شواهد بیشتری از افزایش مجدد تورم ارائه داد و این دیدگاه را تقویت کرد که فدرال‌رزرو تا قبل از نیمه دوم سال، نرخ بهره را کاهش نخواهد داد. طلا معمولا به عنوان یک پناهگاه امن دارایی در برابر تورم و نبود اطمینان اقتصادی در نظر گرفته می‌شود، اما جذابیت این دارایی بدون بازده با افزایش نرخ بهره، کاهش می‌یابد. طبق گزارش رویترز، ایلیا اسپیواک، رئیس بخش کلان جهانی در شبکه مالی «تیستی لایو» اظهار کرد پیشرفت تجاری آمریکا و چین، کاهش تنش در درگیری‌های روسیه و اوکراین یا رژیم صهیونیستی و حماس یا داده‌های قوی آمریکا که کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو را از برنامه کار امسال حذف می‌کند، دلایل احتمالی کاهش قیمت طلا هستند و به نظر می‌رسد همه آنها در کوتاه‌مدت، ممکن نباشد. در بازار دیگر فلزات ارزشمند، بهای هر اونس نقره با ۰.۶ درصد افزایش، به ۳۲.۵۴ دلار رسید. هر اونس پلاتین با ۰.۲ درصد افزایش، به ۹۹۷دلارو ۴۶ سنت رسید و هر اونس پالادیوم، ۰.۲ درصد افزایش یافت و به ۹۹۶دلارو ۲۴ سنت رسید. هر سه فلز در مسیر ثبت رشد هفتگی پیش می‌روند.

بگومگوی وزرای نیرو و نفت درباره قطع برق و کمبود سوخت با اعتراض رئیس‌جمهوری مواجه شد

جدال ناترازی

شرق: شکاف تولید و مصرف انرژی سال به سال بیشتر می‌شود و حالا درست در شرایطی که دولت مسعود پزشکیان از وفاق می‌گوید، دو وزارتخانه کلیدی در حوزه انرژی به جان یکدیگر افتاده‌اند. اختلاف وزارت نیرو و نفت از اوایل پاییز رسانه‌ای شد؛ همان زمانی که رئیس‌جمهوری پشت تریبون گفت دولت به‌جای سوزاندن مازوت و آلودگی هوا، راه‌حل قطع برق را انتخاب کرده است. واقعیت آن بود که میراث سیاست‌های ناکارآمد حوزه انرژی به دولت چهاردهم رسیده و پزشکیان چاره‌ای نداشت جز اینکه درباره قطع برق خانگی اطلاع‌رسانی کند. اما درست از همان زمان بود که اختلافات دو وزارتخانه نیرو و نفت رسانه‌ای شد و حالا به نظر می‌رسد که آتش این اختلافات تند شده است، آن‌قدر که رئیس‌جمهوری خطاب به این دو وزارتخانه لب به انتقاد بگشاید.

اختلاف دو وزارتخانه به رسانه‌ها کشید

شروع پاییز امسال وزارت نیرو اعلام کرد ذخایر سوخت نیروگاهی به‌شدت افت داشته است و همین موضوع سبب قطع برق خانگی شده است. در مقابل، وزارت نفت نیز مدعی شد که تحویل سوخت نیروگاهی افزایش داشته است و ادعای وزارت نیرو را رد کرد. اختلافات اینجا پایان نیافت و در آخرین نشست هیئت دولت، درحالی‌که فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، به خبرنگاران گفت که کمبود سوخت عامل تداوم قطع برق خانگی است، محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت، به خبرنگاران گفت کمبود سوخت علت قطع برق نیست.

این اختلاف در اظهارنظر از چشم رسانه‌ها دور نماند و پس از آن بود که وزارت نفت و نیرو دوباره مقابل یکدیگر ایستادند. آن‌قدر که بسیاری از منتقدان گفتند محسن پاک‌نژاد و عباس علی‌آبادی به‌جای تفاهم بر سر رفع مشکل، دنبال مقصر جلوه‌دادن همدیگر هستند.

دامنه این اختلافات حتی از کنفرانس‌های خبری فراتر رفت و شرکت توانیر در پیامکی که ارسال کرد کمبود سوخت نیروگاه‌ها را عامل خاموشی‌ها در تهران عنوان کرد، اما وزارت نفت در اطلاعیه‌ای ادعای وزارت نیرو را تکذیب کرد و آن را به توزیع نامناسب سوخت ربط داد.

ارگان رسانه‌ای وزارت نیرو هم بحث مطرح‌شده از سوی وزارت نفت را آمارهای وارونه خواند و با تأکید بر حفظ وفاق و هم‌افزایی در بدنه دولت و پرهیز از تشتت و اتهام‌افکنی بر سایر بخش‌ها گزارش ارگان رسانه‌ای وزارت نفت را به چالش کشاند و اعلام کرد: در روز ۲۲بهمن مصرف گاز در مقایسه با روز مشابه سال گذشته که ۱۸۷میلیون مترمکعب در روز بود، ۶۴ درصد کاهش داشته است.

این وزارتخانه تأکید کرد: در دو ماه دی و بهمن امسال ۸۳۲میلیون مترمکعب نسبت به سال گذشته گاز کمتری به نیروگاه‌ها تحویل شده، درحالی‌که تأمین سبد سوخت نیروگاه‌ها توسط وزارت نفت انجام می‌گیرد و بنابراین برای جبران کمبود گاز مورد نیاز، به‌ناچار مازوت و گازوئیل بیشتری در نیروگاه‌ها نسبت به سال گذشته مصرف شده اما با توجه به ناکافی‌بودن آن و کاهش ذخیره مخازن سوخت مایع، تعدادی از نیروگاه‌های کشور با وجود آمادگی کامل به علت نداشتن سوخت از مدار خارج شده‌اند. براساس گزارش‌ها، شورای‌عالی امنیت ملی، وزارت نفت را مکلف کرده بود در فصل سرما، سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها را تأمین کند. تأمین ۱۲۰میلیون مترمکعب گاز طبیعی، ۵۰میلیون لیتر گازوئیل و ۴۵میلیون لیتر مازوت و در مجموع ۲۱۵میلیون لیتر سوخت معادل برای نیروگاه‌ها از جمله تکالیف وزارت نفت بوده است. در این میان وزارت نفت با دفاع از عملکرد خود در تأمین سوخت نیروگاه‌ها می‌گوید: اوایل مرداد امسال تصمیم این بود که نیروگاه‌ها از ۱۰مرداد به بعد، روزانه ۴۰میلیون لیتر نفت کوره مصرف کنند اما مصرف واقعی نفت کوره نیروگاه‌ها، به طور میانگین فقط ۲۴میلیون لیتر بوده و به‌جای آن نفت‌گاز بیشتری مصرف شده تا جایی که میانگین تحویل نفت‌گاز به نیروگاه‌ها ۵۵درصد بالاتر از تعهدات ابلاغی در سال ۱۴۰۳ بوده است. همچنین وزیر نفت رکورد مصرف گاز خانگی در روز ۲۳ بهمن را بی‌سابقه خوانده و گفته است آنچه از گاز تولیدی باقی می‌ماند، پس از بخش خانگی به نیروگاه‌ها یا حوزه صادرات می‌رسد. پاک‌نژاد تصریح کرد: ما سبدی از سوخت شامل گاز، نفت‌گاز و نفت کوره را در اختیار نیروگاه‌ها قرار می‌دهیم و نیروگاه‌ها باید به نحوی این سبد را مدیریت کنند که کاهش گاز را جبران کند، بعضا این اتفاق نمی‌افتد.

واکنش رئیس‌جمهوری به اختلافات دو وزیر

این بگومگوها اما با واکنش رئیس‌جمهوری مواجه شد. رئیس‌جمهوری عصر پنجشنبه ۲۵ بهمن، در ادامه برنامه‌های چهارمین سفر استانی دولت وفاق ملی به مقصد بوشهر، در نشست برنامه‌ریزی و توسعه استان گفت: گاه به برادران می‌گویم، وزرای ما در این جریان به اصطلاح نفت و برق و گاز کم می‌آورند و به همدیگر گیر می‌دهند. ما الان در برق‌رسانی و گازرسانی مشکل داریم و به این سادگی نیست. من به همه گفتم اگر می‌توانی این مشکل را حل کنی بیا. سوختمان کم بود؟ ذخایرمان پایین بوده و تقاضا را بالا بردیم، تعادل به هم خورده است. بین نیاز و عرضه فاصله وجود دارد و ذخایر هم کم است.

او گفت: یکی می‌گوید او نمی‌دهد و دیگری هم می‌گوید که ذخیره نمی‌فرستد، امکان فرستادن ذخیره اصلا نیست. اگر بنشینیم با هم دعوا کنیم، زمین سفت است و نمی‌توانیم شخم بزنیم به هم دیگر کله می‌زنیم و می‌گوییم تو چرا نمی‌کشی.

رئیس‌جمهوری تأکید کرد: ما باید اصل مسئله را حل کنیم. با همدیگر دعوا نکنیم، تا جایی که امکان دارد به هم کمک کنیم. مردم عزیز هم باید به ما کمک کنند. از دولت و منِ به‌اصطلاح مسئول گرفته تا بقیه در تمام زمینه‌ها بد مصرف می‌کنیم. اگر بتوانیم سوخت و ذخایرمان را درست مدیریت کنیم، اصلا امکان ندارد که در مملکت ما کسی گرسنه، بیکار و فقیر بماند. وقتی این اتفاق افتاده خودمان مقصر بودیم و حالا باید دست هم بدهیم مشکل را حل کنیم و مملکت را به جایی برسانیم که مردم ما لیاقت و استعداد آن را دارند. در ادامه فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، هم با بیان اینکه نباید توپ را به سمت همدیگر شوت کرد، گفت: اگر همه کارها خوب بود شاهد قطعی برق نبودیم؛ این یعنی که ما به اندازه کافی در حوزه انرژی نتوانستیم کارها را خوب انجام بدهیم و صرفا برای این دولت و آن دولت نیست. اختلاف بین وزرای نفت و نیرو در شرایطی بالا گرفته است که کشور به دلیل سیاست‌های ناکارآمد حوزه انرژی و درست در شرایطی که ایران صاحب دومین ذخایر گاز جهان است، در تأمین حدود یک سوم تقاضای گاز و بین یک چهارم تا یک پنجم تقاضای برق ناتوان مانده است.

دعوای ساختاری

مهدی عرب‌صادق
تحلیلگر حوزه انرژی

مهدی عرب‌صادق، کارشناس انرژی: به‌تازگی خاموشی‌های گسترده و البته برنامه‌ریزی‌نشده در تهران و برخی شهرهای دیگر کشور، به‌ویژه در پی موج سرما و کاهش دمای روزهای اخیر، به مجادله‌ای رسانه‌ای و سیاسی بین دو وزارتخانه نفت و نیرو تبدیل شده است. وزارت نیرو مدعی است ۸۳۲ میلیون مترمکعب گاز کمتر از سال گذشته به نیروگاه‌ها تحویل شده است (کاهش ۶۴درصدی گازرسانی به نیروگاه‌ها) و این کمبود منجر به خروج نیروگاه‌ها از مدار و قطعی برق شده است. در مقابل وزارت نفت با ارائه آمارهایی اعلام کرده تحویل سوخت مایع (نفت گاز و مازوت) ۲۴ درصد افزایش یافته است. افزایش ۵۵درصدی تحویل نفت گاز نسبت به تعهدات داشته است.

و وزارت نفت مشکل اصلی را مدیریت ناکارآمد سبد سوخت نیروگاه‌ها می‌داند.

این تناقض آماری و اتهام‌زنی دوگانه، نه‌تنها اعتماد عمومی را خدشه‌دار کرده، بلکه نشان می‌دهد سیستم مدیریت انرژی ایران فاقد انسجام و برنامه‌ریزی کلان است اما در ریشه‌یابی این بحران انرژی که یک اختلاف سیاسی را می‌تواند در کشور بنا بگذارد. شاید بهتر باشد که بگوییم نبود «وزارت انرژی» در ساختار حکمرانی یکی از مهم‌ترین عوامل این ناهماهنگی باشد.

اختلافات کنونی فقط نمونه‌ای از تنش‌های تاریخی بین نفت و نیرو است. وزارت نفت مسئول تأمین سوخت است، اما وزارت نیرو متولی تولید برق. این دوگانگی ساختاری باعث شده:

۱. هماهنگی در تأمین سوخت نیروگاه‌ها به‌ویژه در فصل سرما مختل شود.

۲. وضعیت مصرف سوخت نیروگاهی در کشور و تلفات شبکه، نابسامان باشد، به طوری که:

• **سهم گاز در تولید برق:** بیش از ۸۰ درصد از برق ایران با گاز طبیعی تولید می‌شود که این رقم بسیار بالاتر از میانگین جهانی (حدود ۲۳ درصد) است.

• **بهره‌وری نیروگاه‌ها:** راندمان نیروگاه‌های گازی بین ۳۲ تا ۳۵ درصد است، درحالی‌که نیروگاه‌های سیکل ترکیبی (Combined Cycle) کلاس F و H به راندمان ۵۵، ۶۰ درصد می‌رسند.

• **تلفات شبکه:** تلفات انتقال و توزیع برق در ایران حدود ۱۴ درصد است و میانگین جهانی فقط هفت درصد است.

۳. مدیریت سبد سوخت (گاز، نفت گاز و مازوت) بدون برنامه‌ریزی بلندمدت انجام شود. برای مثال، در تابستان ۱۴۰۳ فقط ۲۴ میلیون لیتر نفت کوره (به‌جای ۴۰ میلیون لیتر برنامه‌ریزی‌شده) مصرف شد که ذخایر سوخت مایع گازوئیل را برای زمستان کاهش داد و از طرفی وزارت نفت مستقر به صادرات گازوئیل پرداخت و حدود نیم‌میلیارد لیتر گازوئیل را بدون هیچ توجیه فنی و اقتصادی صادر کرد.

۴. افزایش آلایندگی ناشی از مصرف مازوت در نیروگاه‌ها که سلامت شهروندان را تهدید می‌کند.

از جمله راهکارهایی که می‌توان برای وزارت نیرو قائل شد، اما تاکنون به دلیل ضعف ساختاری اجرائی نشده است:

۱. ارتقای فناوری نیروگاه‌ها

• تبدیل نیروگاه‌های گازی به سیکل ترکیبی: افزایش راندمان از ۳۵ درصد به ۵۵ درصد و کاهش ۳۰درصدی مصرف گاز.

• نوسازی تجهیزات: جایگزینی توربین‌های فرسوده با نمونه‌های روز دنیا مانند توربین‌های کلاس H.

۲. کاهش تلفات شبکه

• بهبود زیرساخت انتقال: کاهش تلفات شبکه انتقال با استفاده از هادی‌های پرظرفیت و افزایش سطح ولتاژ انتقال در کشور از ۴۰۰ کیلوولت به ۷۶۵ کیلوولت و همچنین حذف ولتاژ فوق توزیع ۶۳ کیلوولت.

• استفاده از سیستم‌های نظارت دیجیتال (Smart Grid): مدیریت دقیق بار شبکه.

۳. تنوع‌بخشی به سبد انرژی متناسب با شرایط شبکه انتقال کشور و نه تصورات رؤیای تحقق‌ناپذیر

• توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر: افزایش سهم خورشید و باد از یک درصد فعلی به ۱۰ درصد تا ۲۰۳۰ (مطابق برنامه کشورهای خلیج فارس).

• احیای نیروگاه‌های هسته‌ای: تکمیل پروژه‌هایی مانند بوشهر ۲ و ۳.

۴. مدیریت تقاضا و اصلاح الگوی مصرف

• تعرفه‌گذاری پلکانی: جریمه مصرف‌کنندگان پرمصرف و تشویق بهینه‌سازی.

• استانداردسازی لوازم برقی: الزام به استفاده از دستگاه‌های با برچسب انرژی A+.

• فروش گواهی صرفه‌جویی: به متقاضیان تأمین بار به‌جای فروش گواهی ظرفیت تولید، گواهی آزادسازی ظرفیت مصرف فروخته شود.

۵. بهبود نگهداری نیروگاه‌ها

• اجرای برنامه‌های Predictive Maintenance: استفاده از حسگرها و هوش مصنوعی برای پیش‌بینی خرابی‌ها.

• کاهش زمان خاموشی نیروگاه‌ها: افزایش ضریب دسترسی (Availability Factor) به ۹۰ درصد.

۶. استفاده از فناوری‌های نوین

• نیروگاه‌های CHP تولید هم‌زمان برق و گرما: افزایش راندمان تا ۸۰ درصد با استفاده از بازیابی حرارت تلف‌شده.

• ذخیره‌سازی انرژی (BESS): کاهش نیاز به نیروگاه‌های پیک‌سوز.

۷. اصلاح قیمت‌گذاری گاز

• حذف تدریجی یارانه گاز نیروگاهی: ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری در فناوری‌های کم‌مصرف.

• تعرفه‌گذاری مبتنی‌بر راندمان: پاداش به نیروگاه‌های با راندمان بالا.

با اجرای این راهکارها، وزارت نیرو می‌تواند مصرف گاز را تا ۲۰، ۳۰ درصد کاهش دهد و از نظر بهره‌وری به سطح کشورهایی مانند ترکیه یا مالزی نزدیک شود. این اقدامات نه‌تنها وابستگی به گاز را کم می‌کند، بلکه انتشار کربن و هزینه‌های تولید برق را نیز کاهش می‌دهد.

اما درس‌آموخته ما از تجربه مشابه جهانی در راه‌حل یکپارچه‌سازی مدیریت و تمرکز در وزارت انرژی می‌گذرد.

کشورهایی مانند آلمان و چین با ایجاد وزارت انرژی، مدیریت منابع را متمرکز و از تعارض منافع جلوگیری کرده‌اند. براساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)، یکپارچه‌سازی سیاست‌های نفت، گاز، و برق در قالب یک نهاد واحد، تا ۳۰ درصد بهره‌وری را افزایش می‌دهد و از هدررفت منابع جلوگیری می‌کند.

اما در کشور ما فقدان چنین نهادی موجب شده:

• ناترازی انرژی (اختلاف تولید و مصرف) به ۲۰ درصد برسد.

• مصرف غیرقانونی برق از سوی ماینرها (بیش از هزار مگاوات) تشدید شود.

• تأثیرات تغییرات اقلیمی (مانند امواج سرمایی) بدون برنامه‌ریزی مشترک مدیریت شود.

پیشنهاد می‌شود برای حل این گرفتاری‌ها، وزارت انرژی تشکیل شود و ساختار این وزارتخانه متشکل از سه بخش برق و نفت و گاز و البته باید سازمان‌های کم‌فایده ساتبا و برق حرارتی در شرکت توانیر ادغام شوند.

برای خروج از این بن‌بست، تشکیل وزارت انرژی ضرورتی انکارناپذیر است. این وزارتخانه باید:

۱. ادغام وظایف نفت و نیرو را در دستور کار قرار دهد.

۲. برنامه‌ریزی بلندمدت سبد سوخت با محوریت کاهش وابستگی به گاز در زمستان را اجرائی کند.

۳. سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر (خورشیدی، بادی) و هسته‌ای را تسریع بخشد.

۴. شفافیت آمارها و پاسخ‌گویی به مردم را تضمین کند.

باید تأکید کرد تاکنون وزارت نیرو گرفتار ساختارهای نادرست و قوانین شده است. این وزارتخانه نه سیاسی بوده، نه پروپاگاندای رسانه‌ای داشته و نه منابع مالی هنگفتی داشته است.

این دعوای کنونی نفت و نیرو فقط نشانه‌ای از یک بیماری ساختاری است. تا زمانی که مدیریت انرژی در ایران پراکنده و غیرمتمرکز باقی بماند، بحران‌هایی مانند خاموشی‌های زمستانی تکرار خواهند شد. تجربه جهانی و آمارهای داخلی هر دو گواه آن هستند که تشکیل وزارت انرژی نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت ملی است.

نوبت اول

آگهی مزایده عمومی (شماره درخواست PA-0317-MA)
فروش لوله های پایه مس به میزان تقریبی ۵۰،۰۰۰کیلوگرم

شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند «سهامی عام»

شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) در نظردارد مزایده عمومی (فروش لوله های پایه مس به میزان تقریبی ۵۰،۰۰۰کیلوگرم) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت و تحویل اسناد تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مزایده، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد. لازم است مزایده گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مزایده محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ می‌باشد.

ردیف	شماره درخواست	شرح مختصر کالا	مقدار/ تعداد	قیمت پایه	مبلغ تضمین شرکت در مزایده (ریال)
۱	PA-0317-MA	لوله های پایه مس	تقریبی ۵۰،۰۰۰	...	۱،۹۳۰،۰۰۰،۰۰۰

مهلت ارائه پیشنهاد: ازتاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۳۰ تا تارخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۰ تا ساعت ۱۰:۳۰
زمان بازدید: از ۱۴۰۳/۱۲/۰۴ تا تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۹
مهلت دریافت اسنادمزایده: تا تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۰۹
زمان بازگشایی: تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ ساعت ۰۹:۰۰
زمان اعلام برنده: تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ ساعت ۰۹:۱۰
اطلاعات تماس دستگاه مزایده گزار:
آدرس : اراک، کیلومتر ۲۰ جاده بروجرد، سه راهی شازند، شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند، اداره تدارکات و امور کالا. تلفن: ۳۳۴۹۲۸۴۰-۳۳۴۹۲۸۴۴-۰۸۶
آدرس اینترنتی: WWW.IKORC.IR

روابط عمومی شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند
۱۰۳۸۷

ارتباط با روزنامه شرق
T.ME/ALOSHARGH
WWW.SHARGHDAILY.IR